

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

TurismeTotal

La ruta del paper
Cerca de Barcelona

La ruta
del paper
A prop de Barcelona

La route du papier
Près de Barcelone

The Paper Tour
Close to Barcelona

Amb la col·laboració del Sistema
del Museu de la Ciència i de la Tècnica
de Catalunya

Oficina de Promoció Turística

Travessera de les Corts, 131-159
Recinte Maternitat. Pavelló Lactància
08028 Barcelona
T 934 022 966 / F 934 022 968
op.turistica@diba.es
www.turismetotal.org

La ruta del paper

Un recorregut per resseguir el món de la indústria del paper, des de la seva eclosió a Catalunya, a finals del set-cents, fins al segle XXI

Punts d'informació

Museu Moli Paperer de Capellades
T 938 012 850

Oficina d'Informació Turística de l'Anoia
T 938 051 585

Consorti de Turisme del Baix Llobregat
T 936 852 400

Inventat a la Xina l'any 105 de la nostra era, el paper es va estendre, lentament, pel continent asiàtic. El món àrab en va millorar els procediments i el segle X l'introduirà a Europa per la península Ibèrica.

A Catalunya i concretament a la comarca de l'Anoia, es fabrica paper des del segle XII. Des d'aleshores, moltes són les coses que han canviat en aquesta indústria, però sempre ha perdurat l'estreta relació entre la fabricació del paper i l'aigua com a font d'energia o com a part del procés d'elaboració i preparació de la pasta que es convertirà en paper. La disponibilitat d'aigua va convertir la població de Capellades en un dels centres paperers més importants del país.

Aquesta ruta és un viatge en la història per veure com ha canviat la manera de fer el paper, partint dels sistemes artesans característics del XVIII per enllaçar amb la mecanització que va caracteritzar l'entrada al segle XX i l'ús de les més modernes tecnologies, que han permès l'automatització i l'aplicació de criteris de sostenibilitat. La ruta del paper ofereix també la possibilitat de viure l'experiència d'elaborar paper a mà en el taller del Museu Moli Paperer.

La ruta del papel

Un itinerario para recorrer el mundo de la industria del papel, desde su eclosión en Cataluña, a finales del setecientos hasta el siglo XXI

Inventado en China en el año 105 de nuestra era, el papel se extendió lentamente por el continente asiático. El mundo árabe mejoró los procedimientos y en el siglo X lo introdujo en toda Europa a través de la península Ibérica.

Desde el siglo XII, en Cataluña y más concretamente en la comarca de L'Anoia, se fabrica papel. Desde entonces, en esta industria son muchas las cosas que han cambiado, pero siempre ha perdurado la estrecha relación entre la fabricación del papel y el agua como fuente de energía o como parte del proceso de elaboración y preparación de la pasta que se convertirá en papel. La disponibilidad de agua convirtió la población de Capellades en uno de los centros de fabricación del papel más importantes del país.

Esta ruta es un viaje en la historia para ver cómo ha cambiado la manera de producir papel, partiendo de los sistemas artesanos característicos del siglo XVIII para enlazar con la mecanización que caracterizó la entrada al siglo XX y con el uso de las más modernas tecnologías que han permitido la automatización y la aplicación de criterios de sostenibilidad. La ruta del papel ofrece también la posibilidad de vivir la experiencia de elaborar papel manualmente en el taller del Museo Molino Papelero.

The Paper Tour

A trip through the world of industrial papermaking: from its bloom in Catalonia at the end of the year seven hundred to the 21st century

Paper was invented in China in the year 105 AC and slowly spread throughout Asia. The Arabians improved its manufacturing process and introduced it into Europe in the 10th century through the Iberian Peninsula.

Paper is produced in Catalonia, and more specifically in the Anoia region, since the 12th century. Since then, many things have changed in this industry but the close relationship between papermaking and water as source of energy or as part of the manufacturing process and preparation of the pulp that will become paper still remains. Water availability turned the village of Capellades into one of the most important paper centres in the country.

This tour is a journey through history to see how the way of making paper has changed, from the traditional systems of the 18th century to the mechanisation that characterised the beginning of the 20th century and the use of the most up to date technologies, which have permitted the automation and application of sustainability criteria. The paper tour offers the chance to try their hands at the art of making paper in the Paper Mill Museum workshops.

La route du papier

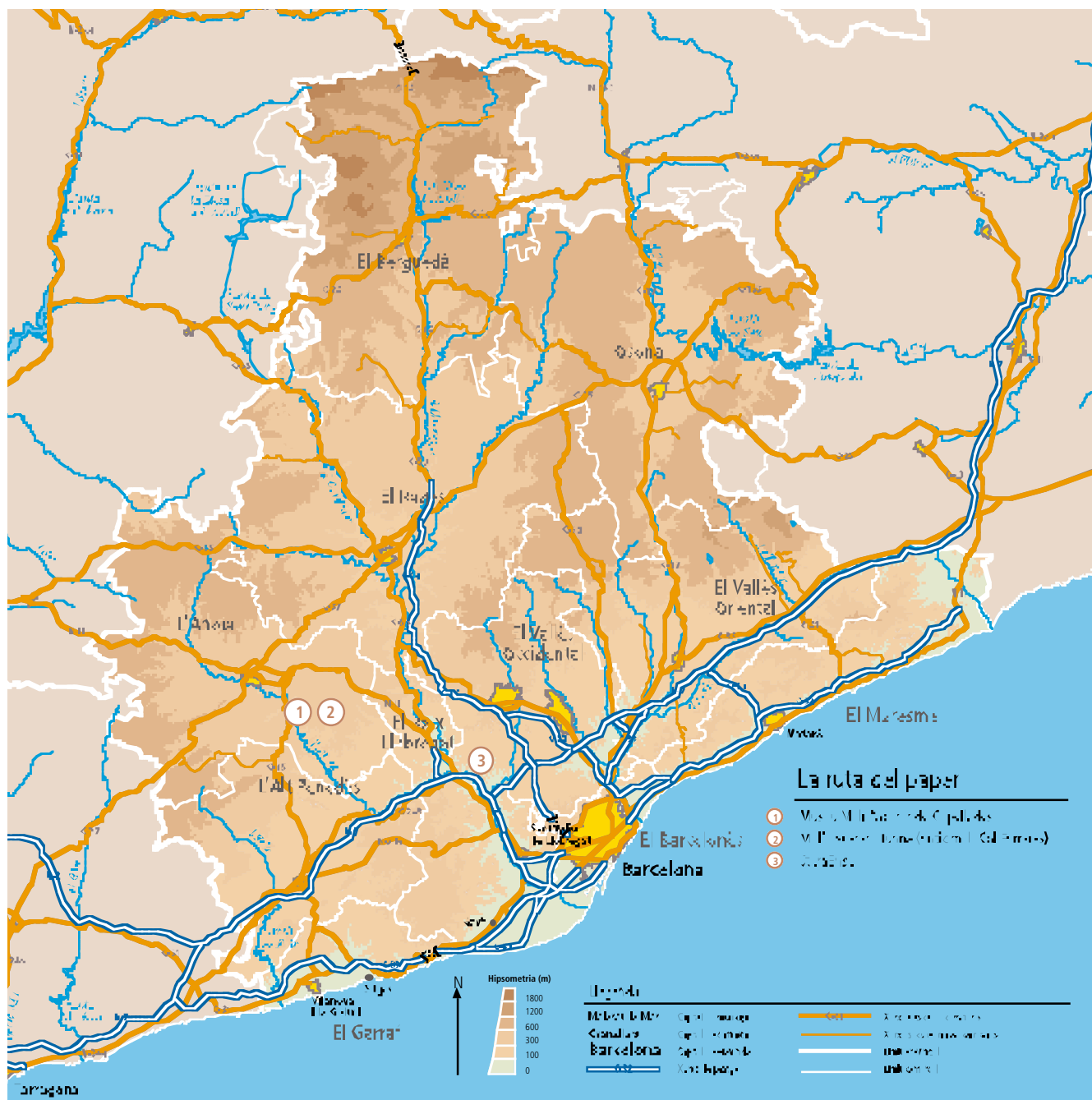
Un parcours à travers le monde de l'industrie du papier; depuis son éclosion en Catalogne à la fin du VIIIème siècle jusqu'au siècle XXI

Inventé en Chine en 105 de notre ère, le papier devint présent progressivement dans tout le continent asiatique. La culture arabe améliora le processus de fabrication et ce fut au Xème siècle que ce matériel fut introduit en Europe à travers la péninsule Ibérique.

En Catalogne, et plus concrètement dans la région de l'Anoia, la fabrication du papier remonte au siècle XII. Depuis, si les éléments qui ont changé dans cette industrie sont certainement nombreux, le lien étroit entre fabrication de papier et eau comme source d'énergie ou comme partie du processus d'élaboration et préparation de la pâte qui sera transformé en papier n'a jamais disparu. La disponibilité d'eau fit de la ville de Capellades l'un des centres papetiers les plus importants du pays.

Cette route devient un voyage au fil de l'histoire permettant d'observer les changements dans la façon de fabriquer le papier; depuis les systèmes artisanaux propres du XVIIème siècle, passant par la mécanisation qui eut lieu au début du XXème siècle, jusqu'à l'utilisation des dernières technologies permettant l'automatisation et l'application de critères environnementaux. La route du papier offre également la possibilité de faire soi-même du papier à la main dans l'atelier du Musée Moulin Papetier.

Mapa de situació

1 Museu Molí Paperer de Capellades

Museo Molino Papelero de Capellades

The Paper Mill Museum of Capellades

Musée Moulin Papetier de Capellades

Pau Casals, 10
08786 Capellades

T / F 938 012 850

www.mmp-capellades.net

El Museu permet seguir el procés de fabricació del paper, tal com es feia a Catalunya des de finals del segle XVIII i fins a mitjan segle XIX, quan es van introduir nous sistemes de mecanització.

Les instal·lacions del museu ocupen l'edifici de l'antic Molí de la Vila, el primer dels setze molins anomenats «de la costa». Va iniciar la seva activitat industrial a finals del segle XVIII i la va continuar fins a principis del segle XX. Al soterrani es continua fabricant paper de forma artesana, i el visitant pot resseguir-ne tot el procés.

La planta baixa i el primer pis acullen diverses exposicions: la història del paper, des dels orígens xinesos fins a l'arribada a Catalunya, al segle XII; la història de la indústria papera a Catalunya i la fabricació de paper en l'actualitat.

El pis superior, el que confereix una imatge característica als molins paperers, és l'assegador. Es tracta d'un ampli espai on es posaven els fulls de paper a assecar, la qual cosa s'aconseguia gràcies a les fileres de petites ventanes amb porticons de fusta.

El Museo permite seguir el proceso de fabricación del papel, tal como se hacía en Cataluña desde finales del siglo XVIII y hasta mediados del siglo XIX, cuando se introdujeron nuevos sistemas de mecanización.

Las instalaciones del museo ocupan el edificio del antiguo Molino de la Ciudad, el primero de los dieciséis molinos denominados "de la costa". Inició su actividad industrial a finales del siglo XVIII y la continuó hasta principios del siglo XX. En el sótano continúa la fabricación de papel de forma artesana, y el visitante puede seguir todo el proceso.

La planta baja y el primer piso albergan diversas exposiciones: la historia del papel, la historia de la industria papelera en Cataluña y la fabricación de papel en la actualidad.

El piso superior ofrece una imagen característica de los molinos papeleros. Se trata de un amplio espacio en el que se ponían –y aún se ponen– las hojas de papel para que se secan.

At the Museum of Capellades, one can follow the papermaking process as it was in Catalonia at the end of the 18th century up to the middle of the 19th century, when new mechanic systems were introduced.

The Museum is located on the former Village Mill building, the first of the so-called sixteen Coast Museums. At the end of the 18th century the mill began its industrial activity, which continued up to the beginning of the 20th century. Handmade paper is still being produced at the cellar and visitors can follow the whole process.

In the ground and first floors several exhibitions are shown – the history of paper from its Chinese origins until its arrival in Catalonia in the 12th century, the history of paper industry in Catalonia, and papermaking today.

The upper floor, which gives paper mills their typical appearance, is the dryer. It consists of a wide room, divided in two parts, where sheets of paper were – and still are – dried thanks to two rows of windows with wooden shutters around the perimeter of the second floor.

Le Musée permet de découvrir le processus de fabrication du papier tel qu'il était élaboré à la fin du XVIIIème siècle jusqu'à la moitié du XIXème siècle, lors de l'introduction de nouveaux systèmes de mécanisation.

Les installations du musée occupent le bâtiment de l'ancien Moulin de la Ville, le premier des seize moulins appelés de la Costa. Son activité industrielle commence à la fin du XVIIIème siècle et ne s'arrête qu'en début du XXème. Au souterrain, du papier est encore fabriqué de façon artisanale, ce qui permet au visiteur de suivre tout le procès.

Le rez-de-chaussée et le premier étage accueillent plusieurs expositions : l'histoire du papier depuis ses origines chinoises jusqu'à son arrivée en Catalogne au XIIème siècle; l'histoire de l'industrie papetière en Catalogne et la fabrication du papier de nos jours. A l'étage, et donnant son aspect typique de moulin papetier, se trouve le séchoir. Un grand espace où l'on mettait les feuilles de papier encore humides.

2 Molí Paperer Munné (antic molí Cal Farreres)

Molino Papelero Munné (antiguo molino Cal Farreres)

The Munné Paper Mill (former Cal Farreres Mill)

Moulin papetier Munné (ancien Moulin Cal Farreres)

Antoni Claret, 7
08786 Capellades

T 938 011 081

F 938 012 929

www.papeleramunne.com

A mig camí entre la producció artesana del segle XIX i l'automatització actual, la fabricació de paper va conèixer una època de mecanització semicontínua en la qual coexistien antics sistemes amb noves màquines, en un procés gradual que va abastar des de mitjan segle XIX fins a la dècada dels seixanta del segle XX. Aquest període queda perfectament reflectit en el Molí Paperer Munné.

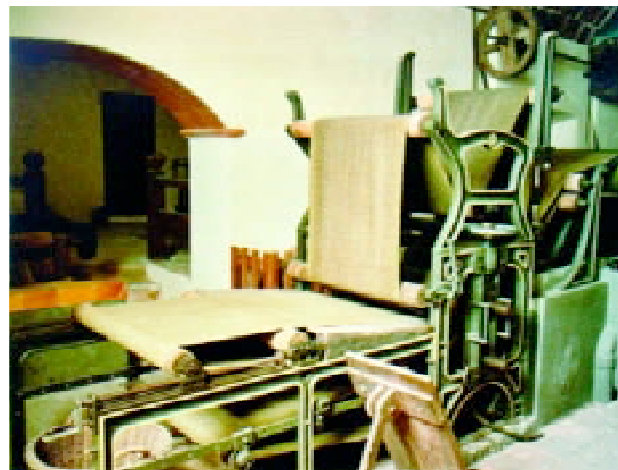
A inicis del segle XX, el procés de mecanització es va fer amb una màquina rodona sistema Piccardo. Les instal·lacions del molí van deixar de funcionar el 1974, quan la paperera Munné es traslladà a un nou emplaçament vista la necessitat de majors espais.

En els darrers anys, els propietaris del molí han restaurat l'edifici, recuperant-ne els usos tradicionals d'habitatge i centre de producció per fabricar paper de fil, una especialització de gran qualitat que fou característica de la indústria de Capellades.

A mitad del camino entre la producción artesana del siglo XIX y la automatización actual, la fabricación de papel conoció una época de mecanización semicontinua en la que coexistían antiguos sistemas con nuevas máquinas, en un proceso gradual que abarcó desde mediados del siglo XIX hasta la década de los sesenta del siglo XX. Este periodo queda perfectamente reflejado en el Molino Papelero Munné.

A inicios del siglo XX, el proceso de mecanización se hizo con una maquinaria redonda sistema Piccardo. Las instalaciones del molino dejaron de funcionar en 1974, cuando la fábrica de papel Munné se trasladó a un nuevo emplazamiento debido a la necesidad de mayores espacios.

En los últimos años, los propietarios del molino han restaurado el edificio, con una recuperación de los usos tradicionales como vivienda y como centro de producción para fabricar el papel de hilo, una especialización de gran calidad que fue característica de la industria de Capellades.

Half way between the 19th century handicraft and today's industry, papermaking enjoyed an age of mechanisation where the old systems and new machines coexisted. This period started around the middle of the 19th century and ended by the 1960s, and is perfectly reflected at The Munné Paper Mill. At the beginning of the 20th century, the mechanisation process started to be done with the Piccardo system round machine. The mill stopped operating in 1974, when the Munné factory moved to a new location due to the necessity of larger areas.

In the last few years, the owners of the mill have been restoring the building and recovering its traditional functions: house and thread paper production centre. This was a high-quality specialisation typical of the industry in Capellades.

A mi-chemin entre la production artisanale du XIXème siècle et l'automatisation actuelle, la fabrication du papier connut une époque de mécanisation semi-continue pendant laquelle coexistaient anciens systèmes et nouvelles machines pendant un processus graduel qui dura depuis la moitié du XIXème jusqu'aux années soixante du XXème siècle. Cette période est parfaitement reproduite dans le Moulin Papetier Munné.

Au début du XXème siècle, le processus de mécanisation commença avec l'arrivée d'une machine ronde système Piccardo. Les installations du moulin cessèrent leur fonctionnement en 1974, quand la papetière Munné fut transportée à un autre emplacement pour avoir plus d'espace. Pendant les dernières années, les propriétaires du moulin ont restauré l'ancien bâtiment lui permettant d'être à nouveau utilisé comme logement et centre de production pour la fabrication de papier de chiffons, une spécialisation de haute qualité caractéristique de l'industrie de Capellades.

3 StoraEnso

StoraEnso

StoraEnso

StoraEnso

Carretera N II, km 592,6
08755 Castellbisbal

T 936 311 125

F 936 311 188

www.storaenso.com

La fàbrica StoraEnso Barcelona és un exemple de modernització de la indústria paperera, tant per la tecnologia utilitzada com per la seva especialització en la producció de paper reciclat.

La instal·lació permet veure el circuit complet, que comença amb l'arribada del paper, procedent majoritàriament d'altres indústries i, en menor quantitat de la recollida selectiva urbana.

Amb els papers i cartrons reciclats s'obté la matèria primera per a la fabricació de nou paper, una pasta aconseguida gràcies a la barreja del material amb aigua i al procés de triturat i desintegrat. Després de ser depurada, la pasta de paper s'introdueix a la màquina, el cor de tot el procés productiu on es transforma en cartró, després de passar per les seccions de premses i els cilindres d'assecar i calandrar, i de rebre un tractament de pintura i estucat que en permetrà una correcta impressió.

La fàbrica StoraEnso Barcelona es un ejemplo de modernización de la industria papelera, tanto por la tecnología que utiliza como por su especialización en la producción de papel reciclado.

La instalación permite ver el circuito completo, que comienza con la llegada del papel, procedente mayoritariamente de otras industrias y, en menor cantidad, de la recogida selectiva urbana.

Con esos papeles y cartones reciclados se obtiene la materia prima para la fabricación de un nuevo papel, una pasta conseguida gracias a la mezcla del material con agua y al proceso de trituración y desintegración. Tras ser depurada, la pasta de papel se introduce en la máquina, el corazón de todo el proceso productivo donde se transforma en cartón, después de pasar por las secciones de prensas y por los cilindros de secado y calandrado, y tras recibir un tratamiento de pintura y estucado que permitirán una correcta impresión.

The StoraEnso Factory Barcelona is a clear example of the modernisation process undergone by the paper-making industry, because of both the technology used and the specialisation in recycled paper production.

The whole process can be seen in the factory, starting with the arrival of paper mainly from other factories and, in less quantity, from urban selective collection.

Recycled cardboard and paper are used to get raw material to manufacture new paper – a pulp obtained from the mixture of this material and water, and the shredding and disintegration processes. After being depurated, the pulp is put in the machine, the heart of the whole manufacturing process, where it turns into cardboard after going through the press, drying and calender cylinder sections, and undergoing a paint and stucco processing which will allow an accurate printing.

L'usine StoraEnso Barcelona est un exemple de modernisation de l'industrie papetière, aussi bien pour la technologie utilisée que par sa spécialisation en production de papier recyclé.

Les installations permettent de voir le circuit complet, commençant par l'arrivée du papier, à provenance principalement d'autres industries et en plus faible quantité de la collecte sélective des déchets urbains. Ces cartons et papiers recyclés constituent la matière première utilisée pour la fabrication de nouveau papier, une pâte obtenue après les avoir mélangées à de l'eau, triturés puis désintégrés. Après son épuration, la pâte de papier passe par une machine – le cœur de tout le processus de production – où elle est transformée en carton, après être passée par des sections de presses et cylindres de séchage et calandrage, et de subir un traitement de peinture et stucage qui permettra une bonne impression.

La guia per fer **Turisme**Total a prop de Barcelona

La guia **A prop. Activitats turístiques. A la província de Barcelona** ho trobaràs tot: paratges naturals, turisme rural i agroturisme, gastronomia, esports d'aventura, rutes de llegenda, turisme industrial, termalisme, art i cultura... Més del que et pots imaginar. Descobreix-ho. Demana-la al 934 022 966 o a www.turismetotal.org.

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis